

5. Drugi oktober 1928

Ustanovitelj Opus Dei —
življenjepis sv. Jožefmarija
Escrivája.

30. Sep. 2018

↗ *Nazaj na kazalo*

Okrožje Chamberí, kjer je stal Zavod, je bilo podaljšek madridskega starega mestnega jedra proti severu.

Razširjen predel, v katerem so prevladovala štiri- in petnadstropna stanovanja srednjega sloja ter obsežna zemljišča med samostani,

palačami in upravnimi stavbami. Precej je bilo tudi opečnatih zgradb, postavljenih ob koncu stoletja, z mešanico *mudéjarskega* sloga in okrasja ter gotskega krogovičja.

Stanovanje gospe Dolores, nekoliko oddaljeno od Zavoda, je odsevalo gmotni položaj družine, ki je bila v celoti odvisna od Jožefmarijevih prihodkov. Ni potrebno ponavljati, da so živeli revno, čeprav ne vemo natančno, do kakšne mere. Ena izmed apostolskih dam podaja prav previdno oceno, ko pravi, da položaj Escrivájevih »ni mogel biti zelo cvetoč, saj so živeli preprosto«.^[1] Prav tako niso znani podatki o njegovih prihodkih od poučevanja. Neki osameli podatek iz poletja 1928 nam obrobno osvetli težavne razmere tistega dóma. Dne 31. avgusta se Jožefmarija prijavi na tri predmete doktorskega študija prava, za kar je moral naenkrat odšteti 150 pezeta.^[2] Ta vsota je bila preveč

zajetna, da bi si kar privoščil kaprico in ne šel na izpit iz »španske pravne literature«, enega izmed treh predmetov. Druga dva izpita je uspešno opravil 15. septembra.

Če je kaplanu primanjkovalo časa za študij in denarja za plačilo izpitnih pristojbin, kako je potem lahko poravnal omenjenih 150 pezet? Resnica je ta, da denar ni prišel iz njegovega žepa, ampak je bilo kritje stroška velikodušna gesta s strani g. Joséja Cicuéndeza, ki je vedel, da profesor kanonskega in rimskega prava ni imel niti prebite pare.^[3]

Po koncu septembrskega izrednega izpitnega obdobja je na univerzi in na akademijah sledilo par tednov oddiha pred začetkom novega leta. Jožefmarija, ki je vsako leto šel na osemdnevne duhovne vaje, je izkoristil ta akademski premor. Drugi kaplan Zavoda ga je nadomestil pri njegovih zadolžitvah,

sam pa je poskrbel, da se je lahko udeležil duhovnih vaj za škofijske duhovnike.^[4] Centralna hiša lazaristov, kjer naj bi potekale, ni bila daleč od Zavoda. Bila je to obsežna štirinadstropna stavba iz opeke, zgrajena okrog notranjega dvorišča z vrtom, s preprostimi in skromnimi sobami, razporejenimi vzdolž dolgih hodnikov. Te zgradbe se je ob začetku Ulice García de Paredes držala cerkev sv. Vincencija Pavelskega, danes cerkev čudodelne svetinje, dokončana leta 1904. Zada je bil »prostran vrt z bujnim in plodovitim rastjem in zelenjem, ki je bil s stezami in sprehajalnimi potmi razdeljen na več pravokotnih delov, prekritih s košatim sadnim ali okrasnim drevjem«. ^[5] V teku let so te ogromne odprte površine z vrtovi in sadovnjaki, ki so se, prekinjeni z večjimi stavbami in pozidanimi predeli, razprostirali vse do Trga Cuatro Caminos, počasi izginjale s širjenjem mesta.

Duhovne vaje so se začele na nedeljo, 30. septembra, in trajale do 6. oktobra. V nedeljo je tja prispel Jožefmarija, založen s svojimi osebnimi potrebščinami in z debelim snopom nepovezanih zapiskov in papirjev. Na njih je – kot že rečeno – med drugim beležil izredne milosti, ki mu jih je Gospod pošiljal že deset let, v glavnem v obliki navdihov in razsvetljenj.^[6]—

Pozneje je z vso preprostostjo pojasnil izvor in vsebino teh papirjev, ki so postali del *Zasebnih zapiskov*, ki jih je on poimenoval *Katarine: Ne vem, ali sem kje v Katarinah spregovoril o nastanku teh zapiskov. V primeru, da nisem o tem povedal ničesar, naj omenim, da sem zagotovo pri osemnajstih letih, ali pa morda že prej, začutil spodbudo k zapisovanju, brez reda in mere ... Sedaj se spominjam, da je o tem*

govor na prvotnih lističih. Bodi torej dovolj.^[7]—

Toda s tem pojasnilom v nas zbudi radovednost in željo, ki ostane nepotešena, kajti tisti **prvotni lističi** ne obstajajo. Njihova zgodovina je bila kratka. Prenesel jih je v prvi zvezek svojih *Zapiskov*, pozneje pa ta zvezek vrgel v ogenj. Na tistih straneh je bilo precej dogodkov nadnaravnega značaja in ob razumljivem pomisleku, da bi ga kdo, ki bi jih prebiral, lahko štel za svetnika, se je odločil, da jih uniči.^[8]—

Dejansko so beležke poleg drugih misli razodevale resnično izjemnost njegovega življenja. Jožefmarijeva zvestoba slutnjam ljubezni je po desetih dolгих letih požrtvovalnega odzivanja na milost postala nekaj junaškega. Njegova vera je zagotovo bila ogromna. Njegovo upanje nepremakljivo. Njegova ljubezen pa je prekipevala v dejanjih. A ta mladi duhovnik se je brez oziranja na

čakanje in neprijetnosti štel za zelo dobro poplačanega s prejetimi milostmi. Le on je vedel, v kolikšni meri je bil dolžnik.

Gospod, ki ga je od dne njegovega rojstva dalje pripravljaj na to, da v njegove roke položi božjo nalogo, zmožno spremeniti tok zgodovine, je v tem trenutku presodil, da je njegov izvoljenec že dozorel. Jožefmarija je štel komaj šestindvajset let, vendar je do sem čudovito sledil božjemu koraku, brez pridržkov ali odlašanja. Gospod pa, ki je vselej ljubosumno skrben do njemu ljubih duš, se ni pustil prekositi v darežljivosti. Sredi slutenj ljubezni ga je navdajal z milostmi. Mladi duhovnik se je zavedal skrivnega delovanja izrednih uslug, ki jih je prejemal, vendar ne vseh; pa tudi vedrosti in dobre volje, ki se je širila okoli njega; ter svojih talentov, ki jih je premogel kot svetovalec in voditelj duš. Božjo roko je zaznal v stanovitnosti ob soočenju

s težavami, v apostolski učinkovitosti svoje besede, v poslušnosti, s katero so se ob toplini njegovega duhovniškega služenja uklanjali ubogi in bolni v Zavodu, otroci in študentje. Videti je bilo, kakor da se ovire zravnavajo pred njegovim korakom in mu kažejo pot, ki ga je približevala božjemu hotenju, o katerem je že dolgo sanjal in ga slutil.

Končno je njegovo nenehno vpitje – **Domine, ut videam! Domine, ut sit!** – doseglo vrh, s katerega bo moč ugledati božji načrt, ki ni bil zasnovan včeraj niti pred desetimi leti, temveč izhaja iz večnosti božje ljubezni. Zdaj je bilo srce tega mladega duhovnika kakor brst rože tik pred tem, da vzcveti.

* * *

Na tistih duhovnih vajah je bilo šest duhovnikov. Vstajali so ob petih zjutraj in hodili spat ob devetih

zvečer. Vmes pa: spraševanja vesti, maša, nagovori, božji oficij ...^[9]

V torek zjutraj, drugega oktobra, na praznik angelov varuhov, je bil po maši Jožefmarija v svoji sobi in prebiral zapiske, ki jih je prinesel s seboj. Nenadoma ga je prevzela izredna milost, po kateri je razumel, da je Gospod dal svoj odgovor na tiste vztrajne prošnje, na tisti **Domine, ut videam!** in **Domine, ut sit!**

Glede tega čudovitega dogodka in svojih osebnih okoliščin je bil vedno razumljivo molčeč.^[10] Točno tri leta kasneje bo opisal jedro tega, kar se je zgodilo:

Prejel sem razsvetljenje o celotnem Delu, medtem ko sem prebiral tiste papirje. Ganjen sem pokleknil – bil sem sam v svoji sobi, v premoru med enim in drugim nagovorom –, se zahvalil Gospodu in živo se

spominjam odmevanja zvonov iz cerkve Angelske Matere Božje.^[11]_____

V soju silne in neizrekljive luči milosti mu je bilo Delo prikazano v svoji celoti; »videl sem« je izraz, ki ga je vedno uporabljal za opisovanje tega dogodka. To nepričakovano nadnaravno videnje je vase vpijalo vse delne navdihe in razsvetljenja iz preteklosti, raztresene po posameznih zabeležkah, ki jih je tedaj prebiral, ter jih z novim smislom celote projiciralo v prihodnost.^[12]_____

Bili so to trenutki neopisljive veličine. V duši je ta duhovnik pred svojimi očmi v molitvi videl razprostrto zgodovinsko obzorje človeškega odrešenja, razsvetljeno z božjo ljubeznijo. V tistem hipu je na neizrekljiv način doumel božansko srž vzvišene poklicanosti kristjana, ki je bil sredi svojih zemeljskih opravil pozvan k posvečevanju svoje

osebnosti in svojega dela. V tej luči je zagledal bistvo Dela – orodja, ki je bilo še brez imena –, določenega za širjenje božjega načrta o vsesplošni poklicanosti k svetosti, in videl, kako iz osrčja Dela – orodja božje Cerkve – odsevajo teološka načela in nadnaravni duh, ki bo prenovil človeštvo. V silni osuplosti je v središču svoje duše razumel, da je bilo to razsvetljenje ne samo odgovor na njegove prošnje, marveč tudi povabilo k sprejetju nadnaravne naloge.

Nemudoma po deročem izlitju milosti je duhovnika prevzelo tisto edinstveno občutje nemira, s katerim duše doživljajo vzvišeno pričujočnost Gospoda. In ko se v zavesti bitja razvnameta strah in bojazen, zasliši v duši krepilni »Ne boj se!«:

To so božanske besede spodbude, pravi ustanovitelj v avtobiografskem slogu. V stari zavezi in v novi jih Bog

in nebeška bitja izrekajo, da povzdignejo bedo človeka ter ga usposobijo za pogovor razsvetljenja in ljubezni; za zaupanje v na videz nemogoče in težke reči, ki jih človeško bitje s svojo močjo ne doseže [...].

Lahko vam zagotovim, otroci moji, da te duše ne iščejo in si ne želijo razodetij te običajne in izredne božje previdnosti ter se globoko zavedajo, da jih niso vredne; ponavljam, da jih ob tem navdajajo čustva strahu, bojazni. Vendar jim nato Gospodova spodbuda – ne timeas! – nakloni nezlomljivo gotovost, jih spodbudi z zagonom zvestobe in izročitve; jim da jasnosti za izpolnjevanje njegove preljube Volje; ter jih vname, da se zaženejo človeško nedosegljivim ciljem naproti.^[13]___

Pripravljen na ***pogovor razsvetljenja in ljubezni*** se je ves predal zahvaljevanju, medtem ko so

se iz globine njegovega bitja z nepotrpežljivim ritmom dvigale besede **Domine, ut sit!** Sedaj, z obzorjem popolne jasnine pred očmi, onkraj slutenj in predčutij, se je ta duša voljno podvrgla ustanovitveni poklicanosti, da uresniči božji načrt.

[14]

Do izbe v molitev zatopljenega duhovnika se je razlegalo radostno odmevanje zvonov iz cerkve Angelske Matere Božje v predelu blizu Cuatro Caminos. To odzvanjanje se je za vedno vtisnilo v njegovo dušo: ***V mojih ušesih še vedno odmevajo***, je dejal leta 1964, ***zvonovi cerkve Angelske Matere Božje, ki proslavljajo svojo Zavetnico.***^[15]

* * *

Za mladega duhovnika je imel datum 2. oktober 1928 zelo izrecen pomen. To je bil dan ustanovitve Opus Dei. Zaradi tega je v vseh njegovih

poročilih prisotna velika slogovna skrbnost, s katero se je hotel izogniti dvoumnostim pri interpretaciji, in je namenoma ločeval nadnaravni dogodek od drugih osebnih okoliščin:

Prišel je 2. oktober 1928. Bil sem na nekajdnevni duhovni vajah, ker jih je bilo treba opraviti, in takrat je na svet prišel Opus Dei.^[16]___

To zgodovinsko dejstvo je bilo nepredviden in nepričakovan dogodek. Nikakor to ni bila zamisel o nekem človeškem podvigu, temveč posledica božjega sunka v zgodovini človeštva. ***Delo je prodrlo na svet tistega 2. oktobra 1928***, bo ustanovitelj na neoseben način dejal v eni od svojih meditacij.^[17]___

V vsakem primeru je njegov izvor jasen. Jožefmarija je v sebi vedno nosil trdno zavedanje, da je bil protagonist tistega dogodka Gospod, njegov glavni povzročitelj, ki je s svojim veličastvom obvladoval

položaj, ki je dal pobudo in vdrl v dušo svojega služabnika. ***Tistega dne, pravi, je Gospod ustanovil svoje Delo, obudil je Opus Dei.***^[18]___

Samega sebe je postavil v ozadje in se zato izogibal uporabi besede »ustanovitelj«. Zmeraj si je pripisoval drugotno vlogo, kot prejemnik tistega božjega razsvetljenja, kot oseba, ki si jo je Gospod prosto izvolil, da bi se z njo igral, kakor se oče igra z majhnim otrokom:

Še enkrat se je uresničilo, kar pravi Sveto pismo: kar je nespametno, kar nič ne velja, kar – lahko rečemo – skorajda ne obstaja ..., vse to vzame Gospod in postavi v svojo službo. Tako je vzel tisto bitje, kot svoje orodje.^[19]___

Še izraziteje je zapisal leta 1934:

Božjega dela si ni zamislil človek [...]. Pred mnogimi leti ga je Gospod navdihnil nesposobnemu in gluhemu

orodju, ki ga je prvičrat ugledalo na praznik svetih angelov varuhov, drugega oktobra tisoč devetsto osemindvajset.^[20]_____

Tisto razsvetljenje je za zmeraj vzpostavilo njegovo edino zgodovinsko oporno točko glede izvora Dela, pri čemer je v tistem 2. oktobru videl povabilo, s svoje strani pa odgovor na ta ustanovitveni poziv.^[21]_____

Prav je, je dejal ob neki obletnici 2. oktobra, da vam namenim nekaj besed na današnji dan, ko začenjam novo leto svoje poklicanosti v Opus Dei. Vem, da vi to pričakujete, vendar vam moram povedati, otroci moje duše, da ob tem čutim veliko težavo, kakor silno boječnost, da bi na ta dan pokazal nase. Ne gre za naravno skromnost. To je stalno, kristalno jasno prepričanje o moji lastni nevrednosti. Nikoli, vse do tistega trenutka, mi ni prišlo na misel, da naj

bi med ljudmi uresničil kakšno poslanstvo.^[22]_____

* * *

Datum 2. oktober je bil mejnik, ki je natančno označeval zgodovinski trenutek, ko je bil ustanovitelj ev um razsvetljen z **jasno splošno idejo** o njegovem poslanstvu.^[23]_____

Presenetljivo je, da se tega nadnaravnega dogodka drži še drugo, nadvse pomenljivo dejstvo, namreč navdih, ki jih je mladi duhovnik razmeroma redno prejemal, so naenkrat prenehali. Od 2. oktobra 1928 tega toka ni bilo več, kakor da bi usahnil izvir studenca.

Bilo je konec prvih navdihov, bo kasneje povedal v svojih *Zapiskih*. Ta božji molk je trajal vse do meseca novembra 1929, ko **se znova začne posebna, zelo konkretna Gospodova pomoč**.^[24]_____

Nepovezane zabeleške, ki jih je prinesel s seboj, da bi ob njih

premišljeval na duhovnih vajah, so bile, kot je videti, ideje brez sistematičnega reda. V naslednjih dneh duhovnih vaj jih je začel urejeno razvrščati skladno s pravkar prejetim splošnim razsvetljenjem ***o celotnem Delu***. To celovito videnje božjega projekta je z novimi razsežnostmi povzdignilo tisto, kar je bilo poprej navdihnjeno v razdrobljeni obliki. In znotraj tega prizorišča neizmernih zgodovinskih razsežnosti »*je videl* takšen Opus Dei, kakršnega je hotel Gospod in kakršen je moral biti v teku stoletij«. ^[25]

V zvezku zapiskov, ki ga je uničil, so bile zbrane z ustanovitvijo povezane zabeleške vse do leta 1930. Toda tisto, kar je videl 2. oktobra 1928, je bilo nekaj, kar ni nikoli ugasnilo v njegovem umu in nikdar prenehalo žareti v njegovem srcu. Od tistega dne naprej je od Boga prejeta luč – o vsesplošni poklicanosti k svetosti in iskanju polnosti krščanskega

življenja sredi sveta ter preko poklicnega dela – sestavljala bistvo njegovega oznanjevanja. Istočasno se je ukvarjal s pisanjem dokumentov, ki jih bo kasneje izročil svojim otrokom v Opus Dei. V najstarejšem izmed teh spisov, obsežnem pismu, datiranem s 24. marcem 1930, se zdi, da ustanovitelj v prvih vrsticah zasliši ljubeznivi odmev vzklika: **Ignem veni mittere in terram et quid volo nisi ut accendatur**, ter svetu predoči božje poslanstvo, ki mu ga je zaupal Gospod:

Gospodovo srce je usmiljeno srce, ki sočustvuje z ljudmi in se jim približa. Naša izročitev v služenje dušam je izraz tega Gospodovega usmiljenja ne samo do nas, temveč do vsega človeštva. Kajti poklical nas je k temu, da se posvečujemo v običajnem, vsakdanjem življenju.^[26]

Takšna božja zamisel, ta vsesplošna poklicanost k svetosti, h krščanski

popolnosti, je jasen dokaz za neskončno ljubezen Gospoda, čigar ***pogled in srce sta usmerjena v množico, v vse ljudi***. In ustanovitelj zažene v svet svoj razglas, v lastnem imenu in v imenu tistih, ki mu bodo sledili v prihodnje. To so drzne in zapovedovalne besede v tonu nekoga, ki je od Boga prejel osebno poslanstvo na prizorišču zgodovine:

Vedno moramo imeti pred očmi množico, kajti ni človeškega bitja, ki ga ne bi ljubili, ki mu ne bi skušali pomagati in ga razumeti. Zanimajo nas vsi, ker vsi imajo dušo, ki jo je treba rešiti, ker lahko v imenu Boga vsem posredujemo povabilo, da bi v svetu iskali krščansko popolnost, in jim znova povemo: Estote ergo vos perfecti, sicut et Pater vester caelestis perfectus est (Mt5,48); bodite popolni, kakor je popoln vaš nebeški Oče.^[27]_____

Bog ne dela razlik med dušami – to zagotavlja On sam – niti ne postavlja izjem, tako da se nihče ne more opravičevati rekoč, da ni bil povabljen. Padle so vse ovire in predsodki:

S ponižnostjo nekoga, ki ve, da je grešnik in nemočen – homo peccator sum (Lk 5,8), rečemo skupaj s Petrom –, a tudi z vero nekoga, ki se pusti voditi božji roki, smo prišli povedat, da svetost ni nekaj za privilegirane: saj nas Gospod vse kliče, od vseh pričakuje ljubezen, od vseh, kjerkoli že so; od vseh, pa naj bo katerikoli njihov stan, njihov poklic ali služba. Kajti to običajno, vsakdanje življenje brez sijaja je lahko sredstvo za svetost: ni potrebno zapustiti osebnega položaja v svetu zaradi iskanja Boga, če Gospod neki duši ne da redovniškega poklica, saj so vse zemeljske poti lahko priložnost za srečanje s Kristusom.^[28]_____

Bog gre naravnost do srečanja z ljudmi, ne da bi jih vlekel proč od njihovega mesta: od dežele, v kateri prebivajo, od poklica, ki ga opravljajo, od družinskih okoliščin, v katerih živijo. Bog vse nas pričakuje v majhnem, v običajnem, kajti v življenju se le poredkoma zgodi kaj zares izrednega. Boga je torej treba odkriti v običajnih in vsakdanjih opravilih:

[...] za nas je izredno ravno tisto, nadaljuje ustanovitelj, kar je običajno: običajne reči, opravljene dovršeno. Tako da se vselej nasmehnemo in – tudi s človeško elegantnostjo – presežemo to, kar je nadležno, kar je neprijetno; ter smo brezmerno velikodušni. Z eno besedo, tako da iz svojega običajnega življenja naredimo nenehno molitev.

[29]

V drobnih vsakodnevnih pripetljajih, napolnjenih z ljubeznijo in z

dovršenostjo, v naporih in težavah, v veselju, v dobro opravljenem strokovnem delu, v služenju družbi in bližnjemu, je vedno zaobsežen dragocen zaklad. Namreč poklicno delo in družbeni odnosi sestavljajo okolje in snov, ki jo morajo kristjani posvečevati, tako da postajajo sveti pri izpolnjevanju družinskih in državljanskih obveznosti. V vsesplošni poklicanosti k svetosti je zatorej implicitno zaobjeta posvečujoča vrednost Bogu izročenega dela, krščanska vrednost svetnih dejavnosti, ki nas dvigajo nad ta svet, ne da bi prenehali trdno stati na njem. Na ta način duša vse to izkoristi kot priložnost za pobožanstvenje.

Ko v tem običajnem življenju stopamo naprej po zemlji skupaj s svojimi poklicnimi ali službenimi tovariši – kot pravi pregovor, enako se z enakim družji, kajti táko je naše življenje –, nam Bog, naš Oče, daje

priložnost za vajo v krepostih, za udejanjanje ljubezni, srčnosti, pravičnosti, iskrenosti, zmernosti, uboštva, ponižnosti, pokorščine ...^[30]

Tako znanost in umetnost, svet ekonomije in politike, obrt in industrija, domača opravila in katerikoli pošten poklic prenehajo biti nekaj indiferentnega ali posvetnega. Kajti vsaka dejavnost, oživljena v edinosti s Kristusom, izvršena v dobrem duhu, požrtvovalno, z ljubeznijo do bližnjega in z vztrajnostjo, z namenom dati slavo Bogu, je s tem oplemenitena in pridobi nadnaravno vrednost.

V tistem času je ustanovitelj v neki katarini zapisal: ***Kristus, naš Kralj, je izrazil svojo željo.*** Nato pa v nekaj besedah povzame ta nauk in način, kako doseči svetost:

[...] tako da smo mi vedno v svetu, pri običajnem delu, v naših stanovskih

dolžnostih, in smo tam s pomočjo
vsega tega sveti!^[31]

Jedro božjega sporočila, sporočila
ljubezni in posvečevanja, je
zahtevalo apostolsko poslanstvo s
ciljem razsejati dobro novico na vse
strani sveta ter dejavnost ali
ustanovo, ki bi jo širila med ljudmi.
To poslanstvo je prejel Jožefmarija
ravno 2. oktobra in istega dne ter ob
isti uri je Gospod v njegove roke
položil orodje za uresničitev tega
apostolskega podviga:

[...] tistega dne, nam pripoveduje, se
je garjavi osliček zavedel lepega in
težkega bremena, ki ga je Gospod v
svoji nerazložljivi dobroti naložil na
njegova pleča. Tistega dne je Gospod
ustanovil svoje Delo.^[32]

Bilo je to prelepo breme, ker bo ta
mladi duhovnik, *alter Christus*, postal
glasnik novega sporočila za človeštvo
– sporočila, ki je ***staro kot evangelij
in kot evangelij novo***. Kljub temu pa

se je v najboljšem primeru štel za ponižnega in preziranja vrednega oslička, ki so mu kar naenkrat naložili dragocen in težek tovor. Prelepo obremenitev, katero je z njim delil Gospod, ki je prodril vse do globin njegove duše. V strogem smislu je Jožefmarija svojo poklicanost čutil takole:

Če me vprašate, kako človek zazna božji klic, kako se tega zave, vam bom dejal, da je to nov pogled na življenje. Kakor da bi se znotraj nas prižgala luč; to je skrivnosten zagon, ki človeka žene, da svoje najplemenitejše moči posveti neki dejavnosti, ki s prakso prevzame raven službe. Ta življenjska sila, ki je podobna valečemu se plazju, je tisto, kar drugi imenujejo poklic.

Poklic nas vodi k temu, da – nezavedoma – zavzamemo v življenju položaj, ki ga bomo z navdušenjem in veseljem, polni

upanja ohranjali vse do trenutka smrti. To je fenomen, ki delu dodeli pomen poslanstva, ki oplemeniti in daje vrednost našemu obstoju. Jezus z dejanjem oblasti vstopi v dušo, v tvojo, v mojo: v tem je klic.^[33]—

Njegovi dve prošnji, več kot deset let neutrudno ponavljani, sta bili sedaj že izkristalizirana stvarnost. Molitev **Domine, ut videam!** je bila uslišana z razodetjem božjega načrta o njegovem življenju v blagor vsega človeštva. In v trenutku, ko ga je Bog sprejel kot orodje za uresničenje Dela – ***bitja z božanskim osrčjem*** –, je bil dan odgovor na njegov **Domine, ut sit:**

Jezus je nedvomno hotel, da sem vpil iz svoje temine kakor slepi v evangeliju. Leta in leta sem vpil, ne da bi vedel, kaj prosim. In velikokrat sem vpil z molitvijo »Ut sit!«, ki se zdi, kot da prosi za neko novo bitje ...

In Gospod je očem slepega dal luč – kljub njemu samemu (slepemu) – ter oznanja prihod bitja z božanskim osrčjem, ki bo Bogu dajalo vso slavo in utrdilo njegovo kraljestvo za vedno.^[34]___

Njegova slutnja iz časa v Logroñu, da bo nadenj prišlo **nekaj**, kar je bilo, po njegovih besedah, **nad menoj in v meni**,^[35]___ se je uresničila. Nad njim je bil božji načrt, v njem pa ustanovitvena milost, potrebna za spoprijemanje s težavami in za izvršitev tega načrta. Bil je torej dovolj sposoben in izkušen, da ga izvede, kar dokazuje dejstvo, da je Gospod položil ustanovitev Dela povsem v njegove roke. Bil je založen z nadnaravnimi in človeškimi krepostmi; živel je kontemplativno življenje sredi svojih zadolžitev in opravil; posedoval je apostolski zagon, dar vodenja in gorečnost za duše. Skratka, v kali je že imel duha, ki ga je ustanova zahtevala. Brez

drugega učitelja razen Svetega Duha je kot ustanovitelj že utelešal Delo. Tako je iz semena, ki ga je Gospod vsejal v njegov um in v njegovo srce, vzklil ves duh in celotna stvarnost Dela.

Bog je Jožefmariju zaupal poslanstvo nadnaravnega značaja, povsem vgrajeno v poslanstvo Cerkve; in sicer, prenesti načrt o vsesplošni poklicanosti k svetosti v vseh časih v otipljivo stvarnost:

Ko je Gospod v teh letih obudil svoje Delo, je hotel, da bi nikoli več ne bila nepoznana ali pozabljena resnica o tem, da se vsi morajo posvečevati in da je večini kristjanov namenjeno posvečevanje v svetu, v običajnem delu. Zato bo, dokler bodo ljudje na zemlji, obstajalo Delo. Vedno bo prihajalo do tega pojava: da bodo na svetu ljudje vseh poklicev in služb, ki bodo iskali svetost v svojem stanu, v tem svojem poklicu ali službi, tako da

bodo kontemplativne duše sredi
ulice.^[36]_____

V naročju Cerkve se je Delo pojavilo kot sredstvo za apostolsko širjenje, s ciljem na vse strani sveta oznaniti veselo novico in pričevati o iskanju svetosti sredi sveta:

Izbral nas je sam Jezus Kristus, je zapisal ustanovitelj, da bi si sredi sveta – v katerega nas je postavil in od katerega nas ni hotel ločiti – vsak izmed nas prizadeval za posvečevanje v svojem stanu in da bi – medtem ko s pričevanjem v življenju in v besedi učimo, da je poklicanost k svetosti vsesplošna – med ljudmi vseh družbenih položajev, še zlasti med izobraženci, spodbujali krščansko popolnost v samem jedru civilnega življenja.^[37]_____

Delo je prišlo odgovoriti na krik ***ignem veni mittere in terram*** z organizacijo apostolskega mobiliziranja, da bi vsepovsod z

zgledom in naukom oznanilo gorečo Gospodovo željo. Toda pri izvrševanju tega poslanstva bodo člani Dela nastopali kot navadni verniki, enaki drugim državljanom, s katerimi si delijo iste navade, poklic in skrb za družbo. To poslanstvo bodo izpolnjevali brez želje po izstopanju, povsem naravno, v notranjosti družbe, tako da bodo kvas sredi testa, da bi svet privedli k Bogu, da bi k njegovim nogam položili delo in srca ljudi. ***Vi in jaz vemo in verujemo***, je zapisal ustanovitelj, ***da je edino poslanstvo sveta dajati slavo Bogu. To življenje ima smisel le v tolikšni meri, kolikor je usmerjeno v večno Stvarnikovo kraljestvo.***^[38]

Zaradi tega je od trenutka, ko se pojavi Delo, v življenju in spisih tega duhovnika slišati nov krik:

[...] kmalu bodo prišle binkošti
Božjega dela ... in ves svet bo v vseh

svojih jezikih slišal viharne klice
vojakov vélikega Kralja: Regnare
Christum volumus!^[39]

* * *

Gospod, ki naše svobode nikoli ne
sili, je od Jožefmarija želel privolitev.
Besedo »da«, s katero je mladi
duhovnik goreče odgovoril na božji
načrt. Poleg tega je ustanovitelj ta
odgovor nadvse ponižno spremenil v
radostni ***Serviam!*** – služil bom! –
molitveni vzklik, ki ga je dnevno
izgovarjal vse svoje življenje. Bil je to
krik popolne podvrženosti božji volji,
potrditev, da je pripravljen Delo
uresničiti, in zavrnitev kakršnekoli
upornosti. Kajti ***sliši se***, je govoril
svojim otrokom, ***nekakšen kolosalen
non serviam, v osebнем življenju,
v družinskem življenju, v delovnih
okoljih in v javnem življenju.***^[40]

Tistega 2. oktobra se je ta duhovnik
povsem zavedel svojega uboštva in
ogromne pomoči, ki jo je potreboval.

Ne da bi se oziral nazaj, je Gospoda prosil za luč in moč: za **železno voljo, ki nas bo, zedinjena z božjo milostjo, privedla do dokončanja njegovega Dela v vso božjo slavo, da bo Kristus-Jezus dejansko kraljeval, ker bodo vsi skupaj s Petrom šli k Njemu po edini poti, po Mariji!**^[41]_____

V želji, da v nekaj besedah povzame, kaj je zvezda severnica njegove ustanove in kateri cilj zasleduje, je vse to naposled zapečatil s tremi molitvenimi vzkliki. Vanje je strnil pot posvečevanja članov Dela:

Jezus je Vzor. Posnemajmo ga!
Posnemajmo ga tako, da služimo
sveti Cerkvi in vsem dušam.

Christum regnare volumus – Deo
omnis gloria – Omnes cum Petro ad
Iesum per Mariam. S temi tremi
stavki so zadostno opisani vsi trije
cilji Dela: dejansko Kristusovo
kraljevanje, vsa božja slava, duše.^[42]_____

Prav tako je že v prvem trenutku razumel, da so od njegovega osebnega vedênja in od izvrševanja božjega podviga odvisne velike stvari za Cerkev in za zgodovino sveta.

Vedel je, da ima v posesti predragoceno karizmo; vendar jo je moral, tako kot »dobri in zvesti služabnik« iz evangeljske prilike, priversti do rodovitnosti. Ustanovitelj je tistega 2. oktobra videl, da je potrebno z osebnim trdom in z milostjo, pripadajočo njegovi ustanovitveni karizmi, odpreti pot, ki še ni obstajala. Razglašanje tega sporočila o svetosti sredi sveta, apostolsko mobiliziranje duš, duhovno vodenje in prenavljanje množice vernikov znotraj Cerkve bodo dogodki, kakršnih v zgodovini še ni bilo. Razumljivo je bilo pričakovati, da bo z rastjo Dela, z izvajanjem apostolata in iskanjem svetosti sredi sveta prišlo do nenadnega pastoralnega in asketskega pojava, ki bo zahteval

nove okvire v praksi in v teoriji. Proces ustanavljanja se bo torej spremenil v dolg in naporen pohod, ki se ne bo končal vse do samega trenutka ustanoviteljeve smrti. On je imel v rokah duha Dela. On je bil deblo, iz katerega bodo pognale veje in plodovi.

Ustanovitelj ni videl posameznih pripetljajev na tej dolgi in težavni poti, ki ga bo privedla do cilja. Je pa videl Delo, projicirano na ozadje stoletij, kot načrt, ki ga je Bog uresničil po svoji previdnosti. Kar je zadevalo njega, je bil pripravljen začeti graditi čim prej, kajti od začetka je bil trdno prepričan, da ga bo to stalo solz in krvi:

[...] dobro vem, izjavlja v zaupnosti, da moramo prvi, ki se bomo lotili dela, s krvjo in solzami zgnesti to malto za temelj, o katerem govorim. Ne bomo izgubili ne vere ne veselja:

vse bomo zmogli v Njem, ki nam bo
dajal moč.^[43]_____

* * *

V tistih dneh duhovnih vaj pri
lazaristih je prepoznal roko
Gospodove previdnosti, ki je
ustanovni kamen pripravljala s
težkimi dogodki, ki so družino
prisilili k romanju iz Barbastra v
Logroño, iz Logroña v Zaragozo in iz
Zaragoze v Madrid. V tej luči je
njegovo življenje pridobilo novo in
popolno barvitost. Bog ga je pripeljal
vse do prestolnice, da bi ga korenito
potopil v probleme človeštva.

Včeraj popoldne sem na ulici
razmišljal, bo povedal v svojih
Zapiskih, da je bil Madrid moj
Damask, kajti tukaj so odpadle
luskine z oči moje duše [...] in tukaj
sem prejel svoje poslanstvo.^[44]_____

Preveril je gmotna sredstva, ki jih je
imel na voljo za to poslanstvo, in se

zavedel svoje golote. Gospod mu je na poti njegovega življenja polagoma odvzel vso prtljago. ***Takrat sem se znašel sam, moja edina popotnica pa je bilo mojih šestindvajset let in moja dobra volja,***^[45] nam pove ob preštevanju svojih sredstev. (Ob neki drugi priliki pa: ***V Delu smo začeli delati, ko je Gospod tako hotel, v popolnem pomanjkanju gmotnih sredstev: šestindvajset let, božja milost in dobra volja. Pa konec.***)^[46]

↗ Naslednje poglavje

↗ Nazaj na kazalo

.....

^[1] María Vicenta Reyero, Sum. 5972. Ohranjen je neki »pozdrav« direktorja akademije s podpisom g. Joséja Cicuéndeza in datumom 30. 6. 1930, s katerim Jožefmariju pošilja »mesečni dohodek za junij«, vendar

znesek ni omenjen (prim. AGP, RHF, D-03395).

^[2] 150 pezet vključuje državno vlogo (127 pezet), pripravo spričevala (7 pezet), univerzitetni prispevek (15 pezet) in izdano potrdilo.

Trije predmeti, na katere se je prijavil, so bili: zgodovina mednarodnega prava, zgodovina pravne literature in filozofija prava.

^[3] Jožefmarija ni imel prihrankov niti časa za študij teh predmetov, zato je mogel predvidevati, da na izpit iz zgodovine pravne literature ne bo šel, saj so bili dva tedna pozneje na vrsti drugi izpiti. Iz tega razloga je mogoče sklepati na nesebičnost prispevka g. Joséja Cicuéndeza, za katerega vemo, da mu je že nekoč prej plačeval vpisnino (prim. Álvaro del Portillo, *Sum.* 271).

Kar zadeva dva opravljena predmeta, je treba pojasniti, da je

moral filozofijo prava preštudirati že leto prej, saj je 29. avgusta 1927 oddal vlogo za prijavo in plačal izpitno takso, vendar ni mogel ali pa ni hotel opravljati izpita septembra 1927. Kar se tiče zgodovine mednarodnega prava, je že imel dobro osnovo pravnega znanja, saj je v Zaragozi pri predmetu mednarodno javno pravo dobil odlično oceno s pohvalo.

[4] Avgusta 1928 je tajništvo škofije objavilo *Okrožnico o duhovnih vajah*, v kateri je bilo rečeno: »Skladno z ustaljeno prakso te škofije v preteklih letih bo to jesen organiziranih več duhovnih vaj za duhovnike. Naj pri tem spomnimo, da so se jih dolžni udeležiti vsi, ki tega niso storili v zadnjih treh letih, kot je ukazano v Zakoniku cerkvenega prava« (»Boletín Oficial del Obispado de Madrid - Alcalá«, št. 1469, 16. 8. 1928, str. 249).

Lazaristi so organizirali tri termine za duhovne vaje; drugi od teh je bil od 30. septembra do 6. oktobra: prim. *prav tam*, str. 250.

[5] Prim. *Guía de Arquitectura y Urbanismo de Madrid*, op. cit., 2. knjiga, str. 10; prim. tudi *Anales de la Congregación de la Misión y de las Hijas de la Caridad*, 9. knjiga, Madrid 1901, str. 254–301; M. Horcajada, *Reseña Histórica de las Casas de la Misión fundadas en España desde 1704 hasta nuestros días*, Madrid 1915, str. 481–509. Ta stavba je bila v štiridesetih letih temeljito predelana in dovršen del nekdanje zgradbe je sedaj bolnišnica. Preostanek, prenovljen in razširjen, je danes hiša skupnosti patrov lazaristov, ki skrbijo za pripadajočo baziliko čudodelne svetinje.

Prim. *Anales de la congregación de la Misión*, op. cit., str. 290. Na začetku stoletja je centralna hiša lazaristov

obsegala ogromen blok, znotraj katerega je bila stara posest *Casa de los Cipreses* in vrt z imenom *Quinta de Hortaleza*.

[6] Dne 2. oktobra 1928 je prejel nadnaravno razsvetljenje o Delu, ***med branjem tistih beležk*** (Zapiski, št. 306).

[7] *Prav tam*, št. 414.

[8] V zvezi s tem pravi msgr. del Portillo: »Kot mi je večkrat povedal naš oče, je bil razlog, ki ga je nagnil k temu, da ga uniči, to, da je tam opisal veliko dogodkov nadnaravnega tipa in veliko izrednih milosti, ki mu jih je naklonil Gospod. Leta kasneje, ker ni hotel, da bi ga na podlagi tistih izrednih darov imeli za svetnika, ***ko pa nisem nič drugega*** – je trdno prepričan trdil naš oče – ***kot le grešnik***, se je odločil tisti dokument zažgati« (prim. *prav tam*, Uvodno pojasnilo, str. 4).

^[9] Predhodnih duhovnih vaj pri lazaristih (od 16. do 22. septembra) se je udeležilo 25 duhovnikov; na naslednjih (od 14. do 20. oktobra) pa jih je bilo 39: prim. »Boletín Eclesiástico del Obispado de Madrid - Alcalá«, št. 1476 (1. 12. 1928), str. 384. Duhovne vaje je vodil pater Laredo: prim. *Anales de la Congregación de la Misión, op. cit.*, 36. knjiga, Madrid 1928, str. 609.

Kot je določal urnik, je bil od sedmih do osmih čas za sveto mašo; nato so imeli zajtrk, opravili spraševanje vesti in ob devetih male molitvene ure, zatem pa branje Nove zaveze. Med tem branjem in naslednjim nagovorom ob enajstih dopoldne je bil prosti čas. V tem prostem času za premišljevanje – med deseto in enajsto uro dopoldne – se je zgodil dogodek, o katerem pripovedujemo (prim. AGP, RHF, D-03610: *Dnevni razpored za udeležence duhovnih vaj*).

^[10] Kadar je moral govoriti o tem trenutku izrednih milosti, se je ustanovitelj iz ponižnosti temu zelo izmikal. Obstajal pa je še drug razlog, zaradi katerega ni navajal podrobnosti; s tem je svojim otrokom dajal vedeti, da Delo ne temelji na **čudežnih dogodkih; odločno sem vas učil, naj si nikdar ne želite izrednih notranjih poti** (prim. Pismo 6. 5. 1945, št. 4).

^[11] Nato še dodaja: **V nekakšno enoto sem zbral posamezne zabeleške, ki sem jih zapisoval dotlej** (Zapiski, št. 306).

^[12] Kar zadeva **posamezne zabeleške**, pravi J. L. Illanes: »Vsa tista dejstva, ki so bila do tedaj kakor nepovezani kamenčki še neizdelanega mozaika, pridobijo kar naenkrat svoj dokončni smisel v vzvišeni luči, ki mu jo sedaj nakloni Bog« (prim. J. L. Illanes, *Dos de octubre de 1928: alcances y significado*

de una fecha, v: več avtorjev, Mons. Josemaría Escrivá de Balaguer y el Opus Dei, Pamplona 1982, str. 78).

Ta interpretacija je možna ob dopuščanju, da je bil mozaik še nepopoln, da razsvetljenje prejšnjim navdihom daje novo razsežnost in da bo ustanovitev – kot bomo videli kasneje – zahtevala še nadaljnja božja razsvetljenja, ki bodo nadnaravni izvor Dela utrdila.

^[13] *Pismo 6. 5. 1945, št. 4–5.*

Ustanovitelj pripoveduje o svojih osebnih izkušnjah, tudi kadar govori v tretji osebi. O tem: prim. tudi *Meditacija* z dne 14. 2. 1964.

^[14] Znova je ponavljal besede **Ecce**

ego quia vocasti me (prim. *Meditacija* z dne 2. 10. 1962), kot nadaljevanje tistega klica in tistega odgovora v Logroñu leta 1918, ko je kakor slepi iz Jerihe prosil za razsvetljenje. Jezus **je s tem dejanjem oblasti vstopil v dušo**

(prim. *Pismo* 9. 1. 1932, št. 9) in ta se je hvaležno prepustila Gospodu, saj jo je jasno poklical ***k dejavnosti v njegovem Delu, s povsem določeno poklicanostjo*** (prim. *Pismo* 11. 3. 1940, št. 32).

[15] *Meditacija* z dne 14. 2. 1964; leta 1974 pa je omenjal veselje in ***čuječnost duha, ki so ga v moji duši – minilo je že skoraj pol stoletja – pustili zvonovi Angelske Matere Božje*** (*Pismo* 14. 2. 1974, št. 1).

[16] *Meditacija* z dne 14. 2. 1964.

[17] *Meditacija* z dne 2. 10. 1962.

[18] *Zapiski*, št. 306; *Pismo* 14. 2. 1950, št. 3. Kot pravi msgr. J. Echevarría: »Ustanovitelj ni zasnoval sklepa, da ustanovi Opus Dei. Gospod mu je dal videti Delo 2. oktobra 1928, ko je bil na duhovnih vajah v samostanu lazaristov, na madridski Ulici García Paredes [...]. Bil je torej navdih, ki ga

je Gospod podelil izključno božjemu služabniku. Zato ne gre za idejo, ki bi jo on sam izdelal, niti za projekt, ki bi se rodil s sodelovanjem drugih ljudi« (Sum. 2139).

[19] *Meditacija z dne 19. 3. 1975.*

[20] *Navodilo 19. 3. 1934, št. 6–7.*

[21] V neki opombi v njegovih *Zasebnih zapiskih* piše: ***Predvečer svetih angelov varuhov: 1. okt. '33: jutri bo pet let, odkar sem videl D. (Zapiski, št. 1055).***

In ko je leta kasneje znova prebral ta zapis v enem od zvezkov svojih Katarin, je msgr. Álvaro del Portillo omenil: ***Zame je to najjasnejši način izražanja: Odkar sem videl Delo!*** (prav tam, št. 1055, op. 808). Gospod je torej ustanovil, on pa je »videl«.

Msgr. del Portillo pojasnjuje: »V očetovem umu – v tem, kar je Bog

vtisnil v njegovo dušo – ni bilo pojava združenja; kajti v tem primeru, Opus Dei ne bi bil ustanovljen, dokler ne bi bilo vsaj dveh članov, očeta in prvega izmed njegovih otrok. Nasprotno pa ta trditev, ki jo je naš oče vedno ponavljal, da je bil Opus Dei ustanovljen 2. oktobra 1928, jasno dokazuje, da je naš oče na Delo gledal kot na delo Boga, on pa je bil le orodje, s katerim je Bog to Delo uresničil. V trenutku, ko je Bog, naš Gospod, vzel v svoje roke to orodje in mu pokazal, kaj od njega hoče, da bi lahko začel delati, je bil Opus Dei že ustanovljen« (*Zapiski*, št. 306, op. 300).

^[22] *Meditacija* z dne 2. 10. 1962.

^[23] Msgr. del Portillo navaja pojasnilo, ki ga je ustanovitelj leta 1968 podal o tem trenutku. Takole pravi: ***Slutnje sem imel od začetka leta 1918. Nato sem še naprej videl, vendar nisem mogel razložiti, kaj je***

***Gospod hotel; videl sem, da
Gospod od mene nekaj hoče. Prosil
sem in še naprej prosil. Drugega
oktobra '28 nastopi jasna splošna
ideja o mojem poslanstvu. Od
tistega 2. oktobra '28 dalje nisem
imel več navdihov, ki mi jih je
dajal Gospod*** (Zapiski, št. 179, op.
193).

[24] *Prav tam.*

[25] Álvaro del Portillo, *Sum.* 532.

[26] *Pismo* 24. 3. 1930, št. 1.

[27] *Prav tam*, št. 2.

[28] *Prav tam.*

[29] *Prav tam*, št. 12.

[30] *Prav tam*, št. 14.

[31] *Zapiski*, št. 154.

[32] *Prav tam*, št. 306.

[33] *Pismo 9. 1. 1932, št. 9.*

[34] *Zapiski, št. 290.*

[35] *Pismo 25. 5. 1962, št. 41.*

[36] *Pismo 9. 1. 1932, št. 92.*

[37] *Pismo 14. 2. 1944, št. 1.*

[38] *Pismo 9. 1. 1932, št. 5*

[39] *Zapiski, št. 240.*

[40] *Pismo 14. 2. 1974, št. 10.*

[41] *Zapiski, št. 215.*

[42] *Zapiski, št. 171.*

[43] *Zapiski, št. 93.*

[44] *Zapiski, št. 993.*

[45] *Pismo 11. 3. 1940, št. 32*

[46] *Pismo 29. 12. 1947/14. 2. 1966, št.
11.*

Andrés Vázquez de Prada

© Fundación Studium

.....

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/sl-si/article/5-drugi-
oktober-1928/](https://dev.opusdei.org/sl-si/article/5-drugi-oktober-1928/) (7. Avg. 2025)